

Een samenhangend pakket van 19 landelijke iDiensten

Een samenhangend pakket van 19 iDiensten

Gezamenlijk hebben gemeenten, provincies en private partijen in het landelijk programma iCentrale een samenhangend pakket van 19 iDiensten ontwikkeld. Alle 19 iDiensten kennen meerdere concurrerende aanbieders, zodat decentrale overheden voor elke iDienst meerdere keuzes hebben.

Hogere kwaliteit tegen lagere kosten

Gemeenten en provincies in Nederland monitoren en managen (vaar)wegen, bruggen en sluizen, tunnels en openbare ruimten nu vanuit ruim 150 locaties. Vanuit deze bediencentrales worden tunnels bewaakt, bruggen en sluizen (op afstand) bediend en verkeersmanagement ingezet. Ook vindt hier centrale monitoring en aansturing plaats van stadstoegang en -beheer (cameratoezicht), parkeren en crowdmanagement. Bovenop de eenmalige investeringskosten zijn daarmee forse kosten gemoeid: jaarlijks besteden decentrale overheden zo'n € 200 miljoen aan deze 150 centrales, vooral aan de personele bezetting ervan.

Vanuit het breed gedragen inzicht dat het beter en goedkoper kan, is het landelijk programma iCentrale opgezet. In een iCentrale worden activiteiten slim gecombineerd en geïntegreerd. In samenwerking tussen gemeenten, provincies en private partijen en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zijn diverse iDiensten ontwikkeld en beproefd. Vanuit een afgestemde rolverdeling tussen publieke en private partijen kunnen decentrale overheden de activiteiten rond bediencentrales nu afnemen als dienst in de vorm van een abonnement. Zo bieden moderne technologie en specialistische kennis een hogere efficiency tegen lagere kosten. Doordat de iDiensten landelijk worden aangeboden, kunnen de ontwikkelde systemen, applicaties, data en personeel worden ingezet voor meerdere domeinen tegelijk en/of voor meerdere decentrale overheden. Dit schaalvoordeel verlaagt de kosten voor een individuele decentrale overheid fors.

Onderverdeling naar drie clusters

In overleg en afstemming met decentrale overheden en bedrijven zijn de 19 iDiensten onderverdeeld in drie clusters:

- **Cluster 1 - Bestaande eigen publieke centrales slimmer en beter organiseren met iDiensten en zo gefaseerd voorbereiden op het vergaand afnemen van iDiensten**

Deze iDiensten zijn gericht op gemeenten en provincies die zelf een of meerdere bediencentrales hebben en deze voorlopig nog blijven gebruiken, bijvoorbeeld vanwege eigen bestuurlijke keuzes of doordat de centrales nog niet economisch zijn afgeschreven. Met de iDiensten in cluster 1 kunnen bestaande eigen centrales slimmer en efficiënter worden georganiseerd, zodat de kosten afnemen en de netwerkprestaties en diensten aan gebruikers, bewoners en bedrijven verbeteren. Tevens kan hiermee, indien een decentrale overheid dat wil, een stap worden gezet naar het niet meer (geheel) zelf uitvoeren van centrale bediening.

De provincies Utrecht en Noord-Holland zijn voorbeelden van decentrale overheden voor wie iDiensten in dit Cluster 1 kansen bieden.

Dit cluster omvat 7 iDiensten, gericht op de verschillende onderdelen van een bediencentrale:

1. **Managing Agent** - Het op basis van prestatieafspraken faciliteren van de taken van een decentrale overheid voor centrale bediening.
2. **Opleiden Multidomein Personeel** - Het opleiden van eigen operationeel en/of tactische personeel (operators, netwerkmanagers) van een decentrale overheid conform de landelijke multidomein-opleiding.
3. **Leveren multidomein personeel** - Het aan een decentrale overheid (tijdelijk) leveren van personeel dat is opgeleid conform de landelijke multidomein-opleiding om in de bediencentrale van de decentrale overheid de rol van operator en/of netwerkmanager te vervullen.
4. **Data & Informatie** - Het zorgen dat de juiste data en informatie van centraal te bedienen objecten beschikbaar komen en slim worden verwerkt voor multi-domeinbediening. Deze informatie wordt gebruikt door de iHMI / Business Logic.
5. **iHMI / Business Logic** - Het leveren van de intelligentie van een (multidomein) bediencentrale, waaronder slimme verwerkingssoftware (Business Logic) en integrated Human Machine Interface (iHMI).
6. **iBediendesk** - Het leveren, plaatsen en onderhouden van een integrated Bediendesk, een iBediendesk om vanuit de eigen bediencentrale van een decentrale overheid multidomein-bediening te kunnen uitvoeren.
7. **Koppelen bestaande DCO-systemen** - Het technisch en functioneel koppelen van de bestaande (veelal maatwerk) centrale systemen en applicaties van een decentrale overheid, om deze te kunnen aansluiten op de gestandaardiseerde multidomein-techniek conform iCentrale Blauwdruk.

- **Cluster 2 - Benodigde extra functionaliteit van bestaande eigen publieke centrales niet meer zelf realiseren maar afnemen als iDiensten**

Deze iDiensten zijn gericht op gemeenten en provincies die zelf een of meerdere bediencentrales hebben, waarvan de functionaliteit moet worden uitgebreid ten behoeve van betere netwerkprestaties en diensten aan gebruikers, bewoners en bedrijven, bijvoorbeeld voor bediening in de avonden en nachten en het opvangen van piekbelasting. Met de iDiensten in dit Cluster 2 kan deze uitbreiding van functionaliteiten worden gerealiseerd zonder publieke investeringen in bijvoorbeeld software en personeel en kunnen deze functionaliteiten als iDienst worden afgenomen op abonnementsbasis.

De gemeenten Rotterdam en Den Haag zijn voorbeelden van decentrale overheden voor wie iDiensten in dit Cluster 2 kansen bieden.

Dit cluster omvat 6 iDiensten, een voor elk domein dat onderdeel is van het programma iCentrale, te weten:

1. **VMaaS** - VerkeersManagement as a Service.
2. **B&SBaaS** - Brug- & Sluisbediening as a Service.
3. **TB&BaaS** - Tunnelbewaking & -Bediening as a Service.
4. **PM&BaaS** - Parkeermanagement & -Beheer as a Service.
5. **C&EMaaS** - Crowd- & Eventmagement as a Service.
6. **ST&BaaS** - Stadstoezicht & -Beheer as a Service.

- **Cluster 3 - Voor decentrale overheden zonder eigen publieke centrales de baten van centrale bediening realiseren met iDiensten**

Deze iDiensten zijn gericht op gemeenten, provincies en regio's die zelf geen eigen bediencentrale hebben en deze ook niet zelf willen hebben, bijvoorbeeld vanwege de hoge publieke investeringskosten. Voor hen wordt centrale bediening mogelijk zonder publieke investeringen in eigen software en personeel. Zij kunnen centrale bediening als iDienst afnemen op abonnementsbasis en zo toch de zeer hoge maatschappelijke baten realiseren die hiermee mogelijk zijn.

De iDiensten zijn dezelfde als in Cluster 2. In Cluster 2 worden deze iDiensten ingezet om de eigen bediencentrale van de decentrale overheid over te nemen op momenten dat dit gewenst is. In Cluster 3 worden deze iDiensten volledig en structureel geleverd door de aanbiedende private partij en brengt de decentrale overheid alleen zelf de eigen centraal te bedienen objecten in.

Groningen-bereikbaar en de Stedendriehoek zijn voorbeelden van decentrale overheden voor wie iDiensten in dit Cluster 3 kansen bieden.

Gemeenten, provincies en regio's worden regisseur

Decentrale overheden werken bij het realiseren van beleid steeds vaker samen met burgers en bedrijven, om gezamenlijk doelen te realiseren. De gemeente, provincie of regio wordt dan regisseur van beleid en uitvoering. Die rol vraagt om een herijking van de positie, om het durven loslaten, zodat zowel talenten in huis als externe partners kunnen excelleren. Zo'n transitie gaat niet van de ene dag op de andere. Daarom kennen de iDiensten een stappenplan, waarbij de samenwerking groeit in logische stappen, afgestemd op het karakter van decentrale overheden.

Landelijke standaarden onderlijnen de kwaliteit

De iDiensten zijn gebaseerd op een aantal landelijke standaarden. Deskundigen van overheden en bedrijven hebben deze standaarden samen ontwikkeld. CROW heeft deze standaarden laten toetsen en omgezet in CROW-publicaties. Het gebruik van deze landelijke afspraken biedt overheden en bedrijven de zekerheid dat de daarop gebaseerde iDiensten kwalitatief goed en betrouwbaar zijn, goed aansluiten op elkaar, en onderling uitwisselbaar zijn. De beschikbare landelijke CROW-standaarden zijn:

- *iBedienfilosofie*
- *Koppelvlakken*
- *Blauwdruk architectuur*
- *Samenhang koppelvlakken en blauwdruk*
- *Veiligheidskaders*
- *Machinerichtlijn in relatie tot bruggen en sluizen*
- *Tunnelveiligheid in relatie tot multidomeincentrale*
- *Stappenplan implementatie BIO IA*
- *Stappenplan afnemen iDiensten*

kennisplatform
CROW

Voor meer informatie

www.iCentrale.nl
www.iDiensten.nl